

Nr 20.

Ankom till riksdagens kansli den 12 april 1919 kl. 2 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjestillställningar jämte en inom riksdagen i ämnet väckt motion.

Närvarande: herrar Clason, Hellberg,*) Bellinder, Mannheimer, K. J. Ekman,*) von Mentzer, von Zweigbergk, greve Alexander Hamilton, Hulting, Oscar Olsson, Janson i Kungsör, Hallén, Räf, Zander, Engberg,*) Leander, Hansson i Gårda, Norman, Persson i Tofta och Nilsson i Antnäs.*)

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Till konstitutionsutskottets handläggning hava båda kamrarna hänvisat en av Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition, nr 166, där Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

Förordning

om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjestillställningar.

1 §.

För nöjestillställning, till vilken allmänheten har tillträde mot avgift, äger kommun, inom vilkens område tillställningen försiggår, uttaga en särskild avgift, benämnd *nöjesskatt*.

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 5 saml. 17 häft. (Nr 20.)

Med nöjestillställning avses i denna förordning:

- a) konsert, opera- och annan musikalisk föreställning, dramatisk och litterär föreställning samt uppvisning i konstnärlig dans;
- b) biografföreställning;
- c) cirkus-, varieté- och kabaretföreställning, uppvisning i professionell idrott samt annan liknande tillställning;
- d) bal, maskerad, annan danstillställning och med dessa jämförlig nöjestillställning;
- e) kapplöpning, travkörning och uppstigning i luftballong eller flygmaskin; samt
- f) förevisning av djur, trolleriföreställning, vaxkabinett, marionettteater, akrobatikföreställning och dylikt.

Till nöjestillställning hänföres *icke* tillställning, som tjänar vetenskapligt ändamål eller anordnas i undervisnings- eller uppfostringssyfte.

2 §.

1 mom. Det tillkommer å landet kommunalstämman eller, där kommunalfullmäktige finnas, dessa samt i stad stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, allmän rådstuga att besluta upptagande tills vidare av nöjesskatt.

I enahanda ordning beslutas skattens upphörande.

2 mom. Skall nöjesskatt, efter vad nu är sagt, av kommun upptagas, skall skatten utgå enligt de i denna förordning meddelade bestämmelser; dock att kommunen äger att, när skäl därtill äro, för visst fall medgiva befrielse från skattens utgörande eller skattebeloppets användande för det ändamål, till vars främjande tillställningen må hava anordnats.

3 §.

Nøjesskatten upptages, med undantag för fall, varom i 5 § sägs, i form av skatt på biljett eller annat bevis, som berättigar till deltagande i nöjestillställning.

Där ej annat föranledes av beslut, varom i 6 § sägs, utgör skatten:

1) vid nöjestillställning, som avses i 1 § a),

5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset;

2) vid biografföreställning

5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre,

10 » » » » » överstiger 50 öre men ej 1 krona, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset; samt

3) vid nöjestillställning, som avses i 1 § c), d), e) och f),
 5 öre för biljett, vars pris är högst 25 öre,
 10 » » » » » överstiger 25 öre men ej 50 öre,
 15 » » » » » » 50 » » » 75 » ,
 20 » » » » » » 75 » » » 1 krona, och därut-
 över 10 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset.

4 §.

1 mom. Till grund för skattens beräkning enligt 3 § lägges, där ej nedan i denna paragraf annorlunda stadgas, det ordinarie biljettpriset för den särskilda tillställning, varom fråga är, utan hänsyn till förhöjning vid s. k. förköp eller till nedsättning för vissa grupper av deltagare eller därtill, att biljett utlämnas utan betalning (fribiljett).

Överstiger program- eller garderobsavgift, som avfordras deltagare i nöjestillställning såsom villkor för rätt till deltagande däri, 15 öre, hänföres överskjutande beloppet till biljettpriset. Däremot skall till biljettpriset ej räknas den därå belöpande skatten.

2 mom. För fribiljett, som utlämnas till begagnande av polismyndighet, ortens brandväsende eller den, som eljest å tjänstens vägnar skall närvara, eller till tidningsredaktion, utgår icke skatt.

3 mom. Därest biljett avser ett visst antal tillställningar (abonnemang) eller ett flertal personer (familjebiljett), beräknas därå skatt såsom för motsvarande antal biljetter för en tillställning eller en person.

5 §.

Medgives rätt att deltaga i nöjestillställning mot betalning utan att biljett eller annat dylikt bevis utlämnas, beräknas skatten å bruttobeloppet av influtna inträdesavgifter eller andra avgifter för rätt att deltaga i tillställningen samt utgår, där ej annat föranledes av beslut, varom i 6 § sägs, med 10 procent i fråga om tillställning, som avses i 1 § a), samt eljest med 20 procent av nämnda belopp.

Kan tillförlitlig utredning ej vinnas angående den verkliga bruttoinkomsten, uppskattas denna till bruttoinkomsten vid utsålt hus eller efter annan lämplig beräkningsgrund.

6 §.

Utan hinder av vad i 3 och 5 §§ stadgas, må kommun — med bibehållande av det inbördes förhållandet mellan de olika skattesatserna

för här avsedda slag av nöjestillställningar — besluta om tillämpning av lägre skattesatser.

Beslut härom erfordrar för sin giltighet godkännande av länsstyrelsen i det län, kommunen tillhör, eller i Stockholm av överståthållarämbetet.

7 §.

För nöjesskatts inbetalande svarar den, som anordnar nöjestillställning.

8 §.

Vad enligt denna förordning gäller om kommun skall äga motsvarande tillämpning i fråga om municipalsamhälle och köping, som icke utgör egen kommun.

9 §.

Erforderliga föreskrifter beträffande nöjesskattens inbetalande eller indrivande, kontrollen över densammans utgörande samt ordningen för anförande av besvär över ålagd eller uttagen skatt meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1919.

I sammanhang med propositionen har utskottet jämväl till behandling förehaft en till utskottet hänvisad, inom andra kammaren väckt motion nr 344 av herr *Welin*, däri motionären hemställer,

»att riksdagen ville besluta, att nedanstående ändringar i Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjestillställningar vidtagas:

Rubriken till förordningen.

Orden »rätt för kommun att upptaga» utgå.

1 §.

För nöjestillställning, till vilken allmänheten har tillträde mot avgift, skall till kommun, inom vilkens område tillställningen försiggår, utgå en särskild avgift, benämnd nöjesskatt.

Med nöjestillställning avses i denna förordning:

a) konsert, opera- och annan musikalisk föreställning, dramatisk och litterär föreställning samt uppvisning i konstnärlig dans;

b) biograf föreställning;

c) cirkusföreställning, uppvisning i professionell idrott samt annan liknande tillställning;

d) kapplöpning, travkörning och uppstigning i luftballong eller flygmaskin;

e) förevisning av djur, trolleriföreställning, marionetteater, akrobatikföreställning och dylikt;

f) varieté- och kabaretföreställning, bal, maskerad, annan danstillställning och med dessa jämförlig nöjeställning; samt

g) vaxkabinett.

Till nöjeställning hänföres *icke* tillställning, som tjänar vetenskapligt ändamål eller anordnas i undervisnings- eller uppfostringsyfte.

3 §.

Nöjesskatten — — — biljettpriset;

3) vid nöjeställning, som avses i 1 § c) d) och e),

5 öre för biljett, vars pris är högst 25 öre,

10 » » » » » överstiger 25 öre men ej 50 öre,

15 » » » » » » 50 » » » 75 »

20 » » » » » » 75 » » » 1 krona

och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset; samt

4) vid nöjeställning, som avses i 1 § f) och g),

10 öre för biljett, vars pris är högst 25 öre,

15 » » » » » överstiger 25 öre men ej 50 öre,

20 » » » » » » 50 » » » 75 »

25 » » » » » » 75 » » » 1 krona

och därutöver 15 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset.

5 §.

Medgives — — — — i 1 § a), med 20 procent av nämnda belopp i fråga om tillställning, som avses i 1 § b), c), d) och e) samt med 30 procent ifråga om tillställning, som avses i 1 § f) och g).

Kan — — — — beräkningsgrund.

6 §.

Denna paragraf utgår.»

Den kung-
liga propo-
sitionens
motivering.

Till stöd för det genom Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition framlagda förslag till förordning har föredragande departementschefen i det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden den 4 mars 1919 anfört följande:

»Den ständigt fortgående stegringen av statens och kommunernas utgifter nödvändiggör, att redan utgående skatter måste skärpas och att nya skattekällor måste uppsökas. Nära till hands torde då ligga att i större utsträckning, än hittills varit fallet, taga i anspråk den skatteförmåga, som yttrar sig i utgifter för lyx eller nöjen.

Tidigare
förslag om
nöjesbeskatt-
ning.

Redan tidigare hava planer varit å bane att här anordna en nöjes-
skatt. Enligt statsrådsprotokollet för den 9 mars 1917 angav sålunda dåvarande chefen för finansdepartementet — efter att hava framhållit, att för täckande av statsutgifter till ett belopp av 26,500,000 kronor nya eller ökade skatter och avgifter behövde tillgripas — bland sådana inkomstkällor beskattning av vissa offentliga nöjestillställningar i enlighet med ett inom finansdepartementet utarbetat förslag.

Berörda förslag, som utarbetats av landskamreraren Otto V. Landén, avsåg att med en särskild skatt träffa vissa offentliga nöjestillställningar och uppdelade dessa tillställningar med hänsyn till skattens storlek i två huvudgrupper, nämligen *dels* konserter, opera- och andra musikaliska föreställningar samt dramatiska och litterära föreställningar ävensom kapp-
löpningar, travkörningar, uppvisning i professionell idrott och dylikt, *dels* ock biograf-, cirkus-, varieté-, kabaret- och balettföreställningar, baler, maskerader och andra danstillställningar samt därmed jämförliga tillställningar. Från skatteplikt undantogos tillställningar, som tjänade ett vetenskapligt eller eljest undervisande eller uppfostrande syfte. Skatten skulle utgå för tillställning i den förra gruppen med omkring 10 procent och för tillställning i den senare gruppen med omkring 20 procent av biljettpriset. Om biljetter ej utlämnades, skulle skatten beräknas med 10, respektive 20 procent på inträdesavgifternas bruttobelopp.

Omförmälda förslag remitterades för granskning till statskontoret och kammarrätten ävensom till överståthållarämbetet och länsstyrelserna i Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län, vilka samtliga myndigheter avgåvo utlåtanden över förslaget, varvid länsstyrelsen i sistnämnda län jämväl överlämnade yttranden i ämnet från mantalskommisarien, kronoppbörds-kassören och poliskommisarien i Göteborg. Vidare inkommo i anledning av förslaget skrivelser från ordföranden i Sveriges biografägareförbund jämte andra målsmän för biografverksamheten i landet samt från styrelsen för Svenska film- och biografmannasällskapet.

Förslaget blev emellertid icke förelagt riksdagen.

Av motiverna till ovannämnda förslag — vilket torde få åtfölja detta protokoll såsom bilaga I, medan senare från Landén inkomna kompletterande uppgifter torde få fogas härvid såsom bilaga II — inhämtas, hurusom i utlandet nöjesskatten på vissa håll utgör en kombinerad stats- och kommunalskatt samt på andra håll är en uteslutande kommunal avgift. I Landéns förslag, vars utarbetande föranleddes av statens skattebehov, upptogs nöjesskatten som en ren statsskatt. Häremot restes emellertid invändningar från kammarrättens sida.

Allmänna principer.

Nämnda ämbetsverk anförde i denna del i sitt yttrande i huvudsak följande:

Kammarrätten.

Nöjesskatten finge anses till sin natur vara mest lämpad såsom kommunalskatt och hade även, såsom exempel från utlandet gäve vid handen, visat sig väl fungera såsom sådan. Då därtill komme, att utbytet av den inflytande skatten i icke ringa mån torde komma att röna inverkan av de åtgärder, som vederbörande kommuner vidtog med avseende å inom dessa förekommande nöjestillställningar, samt dyrtiden, såsom bekant vore, övade sitt hårda tryck jämväl på kommunernas ekonomi, hade kammarrätten funnit det kunna ifrågasättas, huruvida vad i motiverna anförts innefattade tillräckliga skäl för en anordning, varigenom på grund av statens tillfälliga skattebehov den nya skatten tillfördes statsverket, samt kommunerna betoges den eljest nära liggande möjligheten att tillgodogöra sig den inkomstkälla, varom vore fråga.

Mantalskommissarien i Göteborg gjorde i förevarande hänseende följande erinran mot förslaget:

Mantalskommissarien i Göteborg.

Enligt mantalskommissariens åsikt finge det icke förbises, att kommunerna, som ofta gjorde stora ekonomiska uppoffringar för nöjesanordningarna, såsom upplåtande av tomtområden avgiftsfritt eller mot nedsatt avgift, beviljande av anslag eller räntefria lån till byggnader, bekostande av polis för ordningens upprätthållande m. m., hade välgrundade anspråk på en väsentlig andel i förevarande beskattning. Då det torde kunna antagas, att nöjesskatten icke blott komme att upptagas under de närmaste åren för täckande av tillfälliga statsbehov, utan bleve en framgent bestående beskattningsform, borde vid skattens införande icke lämnas ur räkningen, att den kunde få en kommunal påbyggnad.

I övrigt ansågo de hörda myndigheterna, där de uttalade sig i denna del, statens skattebehov avgörande. De ingingo således icke på principfrågan, om nöjesskatten i allmänhet borde uttagas som statsskatt eller kommunalskatt eller såsom en blandning av båda. Statskontoret gav emellertid uttryck åt den uppfattningen, att anordnandet av en till kommunerna utgående nöjesskatt för det dåvarande så mycket mindre borde

Övriga hörda myndigheter.

ifrågakomma, som det kommunala skatteväsendets omläggning vore beroende på en särskild utredning.

*Departement-
schefen.*

För egen del anser jag lika med kammarrätten, att nöjesskatten bör göras till en kommunal skatt och åberopar vad kammarrätten till stöd härför anfört. Då emellertid behovet av ökade inkomster naturligen icke gör sig lika starkt gällande i alla kommuner, synes det lämpligt att lägga i varje särskild kommuns hand att själv avgöra, huruvida inom densamma nöjesskatt skall upptagas eller icke. Med hänsyn till den ifrågasatta skattens art synes det icke böra möta några som helst betänkligheter att införa densamma utan avvaktan på den slutliga kommunalskatte-reformens genomförande.

Vad principerna för den ifrågasatta nöjesbeskattningen i övrigt angår, synes mig nöjestillställningarnas egen beskaffenhet böra i första hand vara avgörande för frågan, om skatt vid dem skall uttagas eller ej, liksom vid själva avvägandet av skatten. I konsekvens härmed torde nöjesskatten böra omfatta alla tillställningar, i vilka nöjes- eller förströelsemomentet är det enda eller huvudsakliga. Där förutom nämnda moment ett annat och högre syfte ingår i tillställningarna, bör skatten göras i motsvarande mån lindrigare. Vid skattesatsernas bestämmande torde därjämte i gör-ligaste mån hänsyn böra tagas till nöjenas större eller mindre kultu-rella värde.

Av nöjesskattens karaktär av lyxskatt betingas givetvis ett hårdare beskattande av de dyrare åhörare- eller åskådareplatserna vid en tillställning än av de billigare. Statskontoret gjorde i sitt yttrande över det Landénska förslaget gällande, att skatten borde göras progressiv på sådant sätt, att de dyrare platserna vid en tillställning skulle draga proportionsvis högre skatt än de billigare. Rent principiellt sett talar emot en sådan anordning nöjesskattens egenskap av objektskatt. För övrigt torde det icke ens beträffande ett och samma slags nöjestillställning vara möjligt genomföra en dylik gradering av skatten. Än mindre låter det sig göra att, på sätt konsekvensen skulle fordra, i sådant avseende jämföra inträdes- eller deltagaravgifterna vid olika slags nöjestillställningar. I denna punkt har jag fördenskull icke ansett mig böra frångå det Landénska förslaget.

*Förslagets
detaljer.*

Då jag, på sätt det ovan anförda giver vid handen, har en i vissa avseenden olika uppfattning mot den, som kommit till uttryck i Landéns förslag, samt jämväl vissa andra jämkningar i detsamma synas erforderliga, har jag låtit inom finansdepartementet omarbeta nämnda förslag.

Det torde nu tillåtas mig att övergå till det sålunda omarbetade förslagens detaljbestämmelser.

1 och 3 §§ upptaga stadganden i samma stycken som 1, 2 och 3 §§ 1 och 3 §§ i det Landénska förslaget. 1 § angiver sålunda *dels* den ifrågasatta nöjesskattens tillämplighetsområde *och dels* nöjestillställningarnas gruppering med hänsyn till de olika skattesatser, som fastställas i 3 §.

Mot det Landénska förslaget gjordes i dessa delar åtskilliga erinringar i de däröver avgivna yttrandena.

Statskontoret och kammarrätten ville sålunda från skatteplikt undantaga kapplöpningar och travkörningar, den förra myndigheten dessutom uppstigningar i luftballong eller flygmaskin. Länsstyrelsen i Malmöhus län var av samma mening beträffande kapplöpningar. Vidkommande de sistnämnda samt travkörningar åberopades deras betydelse för främjandet av en god hästavel och, vad anginge kapplöpningarna, kavalleriets utbildning, varigenom de finge anses tjäna ett statsändamål. Uppstigningar i luftballong och flygmaskin hade åter i främsta rummet till syfte att demonstrera viktiga uppfinningar på samfärdselteknikens område. I fråga om uppvisningar i professionell idrott ansåg länsstyrelsen i Malmöhus län nöjesskatt icke böra uttagas i sådana fall, då en idrottsförening, i syfte att förbättra sin ekonomi, anordnade idrottsfest och därvid engagerade professionella idrottsmän för att vinna större dragningskraft åt tillställningen. Samma myndighet framhöll vidare såsom exempel på tveksamma gränsfall vid tillämpningen de s. k. studentaftnarna, vilkas huvudmoment utgjordes av något vetenskapligt föredrag men vid vilka även bjödes på musikalisk underhållning genom studentsång o. d., ävensom kyrkokonserter, vid vilka komme till utförande musik av enbart kyrklig karaktär. De sistnämnda borde enligt nämnda länsstyrelses förmenande i varje fall vara fria från skatt.

Statskontoret m. fl.

Mantalskommissarien i Göteborg ifrågasatte befrielse för nöjestillställningar, ämnade att uteslutande tjäna välgörande ändamål. Med hänsyn till inträdesavgifternas relativt låga belopp kunde det befaras, att en beskattning skulle verka hämmande på frekvensen och minska det ekonomiska resultatet. Från samma håll framhölls såsom olämpligt, att tillställningar såsom vaxkabinett och marionett-teater vore uteslutna från beskattning, varemot därunder uttryckligen borde hänföras trolleriföreställning. Vidare fann mantalskommissarien uttrycket »musikalisk föreställning» svävande och antog, att därmed icke åsyftades friluftsmusik, även om den anordnades inom avskilt område såsom folkparker, trädgårdsanläggningar, idrottsfält eller dylikt, till vilka ofta en mindre inträdesavgift upptoges huvudsakligen till täckande av kostnaderna för anläggningens underhåll. Klarare bestämmelser härutinnan vore till gagn.

Mantalskommissarien i Göteborg.

Departement-
schefen.

Vad först kapplöpningar och travkörningar samt uppstigningar i luftballong och flygmaskin beträffar, synas tillräckliga skäl ej föreligga att vid den ifrågasatta nöjesbeskattningen göra undantag för nämnda tillställningar. Desamma kunna ej anses tjäna ett allmännyttigt ändamål i högre grad än många andra nöjestillställningar, t. ex. konserter o. d., ehuru de senares betydelse är av annan art.

Närmare till hands kunde det då ligga att, såsom föreslagits, i förordningen undantaga välgörenhetstillställningar från skatteplikt. Hinder härför möter emellertid i den praktiska svårigheten att skilja mellan verkliga sådana och tillställningar, som blott hava skenet av välgörenhet. Det skulle bliva nära nog omöjligt att förekomma bestämmelsernas kringgående på denna punkt. Särskilt i anledning av de uti förevarande hänseende mot förslaget gjorda erinringarna anser jag mig emellertid böra tillstyrka upptagande av ett stadgande, varigenom möjlighet beredes kommun att för visst särskilt fall medgiva befrielse från erläggande av nöjesskatt eller, därest skatten redan uppburits, skattebeloppets användning för det ändamål, vars främjande tillställningen avsett. Ett dylikt stadgande har jag låtit införa i 2 § 2 mom. av det omarbetade förslaget.

De anmärkta fallen av professionella idrottsmäns medverkan vid idrottsfester, de s. k. studentaftnarna — till vilka för övrigt allmänheten i regel icke torde hava tillträde — och kyrkokonserter synas icke påkalla någon ändring i bestämmelserna. Med ledning av dessa får i varje enskilt fall avgöras, om skatt skall utgå eller icke. Detta torde vara den enda möjliga praktiska utvägen i dessa såväl som i andra gränsfall.

Däremot har jag i överensstämmelse med de av mig omfattade principerna för nöjesbeskattningen till de i 1 § av Landéns förslag uppräknade nöjestillställningarna ytterligare fogat förevisning av djur, trolleriföreställning, vaxkabinett, marionett-teater, akrobatikföreställning och annan dylik tillställning.

Även i fråga om nöjestillställningarnas gruppering med hänsyn till olika skattesatser underkastades, såsom ovan antytt, det Landénska förslaget kritik från olika håll.

Denna kritik gällde i främsta rummet *biografföreställningarna*, som i förslaget hänförts till samma grupp som cirkus-, varieté-, kabaret- och balettföreställningar, vilken grupp beträffande skattesatsen likställts med baler, maskerader och andra danstillställningar.

Stats-
kontoret.

Enligt statskontorets mening borde biografföreställningarna intaga en mellanställning mellan, å ena sidan, konserter, teaterföreställningar

och dylikt samt, å den andra, baler, maskerader m. m.; det kunde rent av ifrågasättas att hänföra biografföreställningar till samma tariffklass som teaterföreställningar, vilka i många fall i kulturellt avseende ej kunde anses stå högre än biograferna. Men med hänsyn till de betydligt billigare biljettpris, som förekomme vid biograferna, och därav följande lägre skattebelopp hade statskontoret dock funnit biografföreställningarna, utan att orättvisa skedde, kunna beskattas efter en något högre tariff än teaterföreställningar. Statskontoret föreslog därför, att biografföreställningarna skulle föras till en mellangrupp, som lämpligen kunde innefatta även cirkusföreställningar.

Ej heller överståthållarämbetet kunde godkänna åtgärden att hänföra biograferna under den strängare tariffen. Förslagets författare syntes underskatta biografernas betydelse. Såsom verkligt undervisningsmedel kunde biografföreställningar äga ett bestämt företräde framför även de bästa teaterföreställningar. Även om teatern i kulturellt avseende befunne sig på ett något högre plan än biografen, borde detta i och för sig icke vara bestämmande för tariffen. Att ur nämnda synpunkt jämställa biografen med de nöjen, varmed den i förslaget sammanförts, kunde knappast ifrågasättas. Jämförd med dem måste biografen anses äga ett avgjort försteg. Ur fiskalisk synpunkt kunde det visserligen vara lockande att lägga den relativt största avgiften, där den kunde förväntas inflyta i största myckenhet, men därmed följde, att nöjesskatten tyngst komme att drabba dem, som ägde minsta förmåga att bära densamma. En följd därav kunde även bliva, att biografbesöken minskades, varigenom såväl den väntade ekonomiska effekten utebleve som även biografägarna tillskyndades förluster, vilka de särskilt i den rådande dyrtiden med svårighet kunde bära.

I ovannämnda skrivelser från ordföranden i Sveriges biografägareförbund med flera målsmän för biografverksamheten i landet samt från styrelsen för Svenska film- och biografmannasällskapet framhölls, att under för handen varande prisstegringar på allt, som behövdes för verksamheten, såväl material som arbetskraft, en beskattning sådan som den föreslagna skulle få till påföljd, att många biografägare bleve ruinerade och nödgades upphöra med sin verksamhet. För många samhällen betydde detta förlusten av de enda tillfällen till förströelse och nöje, som stode deras invånare till buds. För staten medförde det försvinnandet av en del av det skatteobjekt, på vars fortvaro skatten vore baserad. Vidare erinrades om biografernas betydelse som bildningsfaktor samt om den omständigheten, att flertalet besökare vore småfolk med ringa betalningsförmåga. Till stöd för biografens jämställande med teatern åberopades ytterligare den förras utveckling under senaste tid till allt större konstnärlighet och

Överståthållar-
ämbetet.

Biograf-
verksam-
hetens
målsmän.

högre värde såväl etiskt som estetiskt. Slutligen påpekades olägenheten av att biografernas lägsta biljettpris för vuxna personer, 35 och 50 öre, skulle drabbas av så stort skattetillägg som 10 öre eller intill 28 % av priset.

Departementschefen.

Biografernas betydelse såsom, å ena sidan, det av den stora allmänheten mest utnyttjade förströelsetillfället och, å den andra, huvudkällan för inkomsten av en nöjesskatt har givetvis påkallat en särskild uppmärksamhet åt spörsmålet om deras plats i skattetariffen. Även om biografernas bildmaterial allt fortfarande i särskilda fall innehåller underhaltiga moment, torde dock icke kunna bestridas, att biografverksamheten, ej minst tack vare statscensuren, under senare tiden utvecklats till överensstämmelse med högre kultiverad smak, än som från början varit utmärkande för densamma. Likaså måste medgivas, att en del teaterföreställningar eller vissa slag av sådana i konstnärligt värde stå på ett lägre plan än goda biografföreställningar. Emellertid synes det mig ligga i sakens natur, att biografen icke i allmänhet kan nå samma estetiska plan som talscenen. Jag anser därför å ena sidan, att biografföreställningarna icke kunna ställas i jämbredd med dramatiska och därmed likvärdiga föreställningar, samt å andra sidan, att det skulle innebära en orättvisa att, på sätt i Landéns förslag skett, hänföra biografföreställningarna till samma grupp som cirkus, varieté med flera nöjesarter, vilka icke alls eller icke i samma grad som biografen kunna åberopa någon kulturinsats. Jag har fördenskull, och då de anförda skälen för mildring av det Landénska förslagens skattetariff för biografer i främsta rummet synts mig gälla beträffande de billigare biljetterna, funnit mig föranlåten att i så måtto låta omarbета 1 och 3 §§ i nämnda förslag, att biografföreställningar komma att bilda en mellan-grupp med följande skattesatser:

5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre,

10 » » » » » överstiger 50 öre men ej 1 krona, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre.

Att en sådan skattläggning skulle verka ruinerande eller ens deprimerande på biografnäringen, synes mig icke behöva antagas. Endast synnerligen svaga och säkerligen i många hänseenden mycket umbärliga biografföretag torde genom skatten utsättas för någon risk, synnerligast om enklast möjliga form för dess upptagande kommer till användning.

Statskontoret m. fl.

Beträffande de skattepliktiga nöjesarternas gruppering i övrigt förordade statskontoret i sitt ovannämnda yttrande, att »balettföreställning», för så vitt därmed avsåges uppvisning i konstnärlig dans, beledsagad av musik, hänfördes till samma grupp som teaterföreställningar, varvid ter-

men »uppvisning i konstnärlig dans» borde komma till användning. I samma riktning uttalade sig överståthållarämbetet och mantalskommisariern i Göteborg, varvid den förra myndigheten erinrade, att å Kungl. teatern i Stockholm det ej vore ovanligt, att samma afton gäves en mindre opera jämte en balettföreställning.

Statskontoret föreslog vidare, att uppvisning i professionell idrott skulle föras till den högst beskattade gruppen.

I sistberörda båda avseenden har jag funnit mig böra följa ändringsförslagen. Däremot hava ovan av mig utvecklade synpunkter betingat den avvikelse från det Landénska förslaget, att kapplöpning, travkörning och uppstigning i luftballong eller flygmaskin hänförts till den hårdast beskattade gruppen. *Departementschefen.*

Under 2 § i det omarbetade förslaget äro bestämmelser meddelade rörande sättet för utövandet av kommunernas rätt att besluta om upp- 2 §.
tagande av nöjesskatt ävensom angående rätt för kommun, inom vilken sådan skatt skall utgå, att för visst särskilt fall medgiva befrielse från skattens utgörande. Denna paragraf torde icke kräva någon motivering, utöver vad ovan anförts.

4 och 5 §§ i det omarbetade, liksom i det Landénska, förslaget⁴ och 5 §§. reglera formen för nöjesskattens upptagande. Såsom den normala betraktas formen av biljettskatt. Där biljetter ej användas, utgår skatten efter det verkliga eller beräknade bruttobeloppet av avgifter för rätt att deltaga i tillställningen. »Bruttobelopp» torde därvid böra tolkas efter ordalydelsen, så att dit hänföres jämväl den förhöjning i avgifterna, som kan hava beräknats till skattens gäldande. Dels blir skattebeloppets uträknande därigenom enklare, dels vinnes och närmare överensstämmelse med skattesatserna för det fall att biljetter utlämnas. Då i dylikt fall biljettpriiset ej fullständigt sammanfaller med något i tariffen angivet gränsvärde, kommer nämligen skatten alltid att utgå med ett något förhöjt procenttal å nettobeloppet.

Uti yttrandena över det Landénska förslaget anmärkte, bland andra, statskontoret och överståthållarämbetet, att bestämmelsen i 5 § om skattens beräkning, då biljetter ej tillhandahölles, förutsatte, att den lokal, som användes, innehölle ett bestämt antal platser. Det kunde emellertid förekomma tillställningar, vid vilka antalet deltagare kunde vara så gott som obegränsat. För sådana fall tarvades förtydligande.

Denna anmärkning synes mig befogad, och har vid förslagets omarbetande komplettering av ifrågavarande bestämmelse ägt rum

- 6 §. Liksom det enligt det föreliggande förslaget ankommer på kommunerna själva att avgöra, om nöjesskatt inom dem skall upptagas eller icke, synes det mig även vara på sin plats att lämna kommunerna frihet att bestämma lägre skatte- och procentsatser än de i 3 och 5 §§ fastställda, blott att icke det inbördes förhållandet mellan skattesatserna genom förskjutning mellan olika slag av nöjestillställningar eller mellan de olika biljettprisen inom samma slags tillställningar rubbas. I 6 § har upptagits ett stadgande av denna innebörd, varvid emellertid, för vinnande av kontroll därå att kommunernas beslut i förevarande hänseende hålla sig inom behöriga gränser, syns mig lämpligt föreskriva, att dylika beslut för sin giltighet förutsätta godkännande av vederbörande länsstyrelse, respektive överståthållarämbetet.
- 7 §. Ehuru skatten är avsedd att bäras av vederbörande nöjesdeltagare, kräva likväl praktiska skäl, att ansvaret för skattens behöriga inlevererande till kommunen lägges på nöjestillställningens anordnare. Detta stadgas i 7 § av det omarbetade förslaget, vilken härutinnan ansluter sig till 6 § i det Landénska förslaget. Den i sistnämnda förslag förekommande bestämmelsen, att nöjestillställningens anordnare är berättigad att vid utlämnande av biljett eller upptagande av inträdesavgift eller annan avgift för rätt att delta i tillställningen uttaga det för varje fall ifrågakommande skattebeloppet, synes däremot överflödig och har därför uteslutits vid förslagets omarbetande.
- 8 §. Att municipalsamhälle och köping, som icke utgör egen kommun, i fråga om nöjesbeskattningen bör likställas med kommun, torde utan vidare motivering te sig naturligt och föreskrives uttryckligen i 8 §.
- 9 §. De i det Landénska förslaget upptagna bestämmelserna rörande ordningen för nöjesskattens inbetalande och indrivning, kontrollen över densammas utgörande, besvärsrätten samt ansvar för förseelser mot förordningen hava fått utgå ur förslaget. De stadganden, som i berörda stycken erfordras, synas nämligen lämpligen böra meddelas av Kungl. Maj:t.

I redaktionellt avseende hava slutligen vid det Landénska förslagets omarbetande vidtagits åtskilliga ändringar, på vilka det dock torde vara onödigt att här närmare ingå.

De av mig föreslagna bestämmelserna i ämnet synas lämpligen kunna träda i kraft den 1 oktober 1919.»

Beträffande det av departementschefen åberopade, av landskamreren Otto V. Landén utarbetade förslaget jämte motiverna till detsamma får utskottet hänvisa till de vid ovan citerade protokollsutdrag fogade bilagorna I och II.

Ävenledes får utskottet beträffande de skäl, vilka av herr Welin anförts till stöd för det i hans förevarande motion framställda ändringsförslag, hänvisa till motionen.

Utskottets
yttrande.

I likhet med Kungl. Maj:t hyser utskottet den uppfattningen, att beskattning av utgifter för nöjen är synnerligen lämpad att tagas i anspråk för tillgodoseende av det offentliga behov av ökade inkomster. Av flere skäl anser utskottet även lämpligt, att den föreslagna nöjesskatten göres till en kommunal skatt, utgående till primärkommunerna. Såsom allmänt är känt och i den kungl. propositionen framhålles, har den pågående dyrtiden kommit att utöva ett synnerligen betydande tryck på kommunernas ekonomi, och det synes vara av oavvisligt behov påkallat att på något sätt ställa till deras förfogande möjligheter att med nya inkomstkällor möta detta tryck. I detta hänseende synes en kommunal nöjesskatt vara synnerligen ändamålsenlig. Å andra sidan kan frågan om det närmare anordnandet i olika detaljer av en sådan skatt ännu sägas i vårt land befinna sig på sådant stadium, att man i vissa hänseenden har att försöksvis pröva sig fram till de anordningar, som omsider böra bliva definitiva; och det synes under sådana förhållanden vara önskvärt att åt de nu antagna bestämmelserna giva den smidighet, som medger ett sådant prövande. Enligt utskottets uppfattning förutsätter detta, att skatten till en början endast bliver fakultativ, något som icke lär kunna genomföras annorledes, än att bestämmanderätt över densamma utövas av primärkommunen. Därigenom vinnes också, att på de olika orterna nödig hänsyn kan tagas till de lokala förhållandena, vilket enligt utskottets uppfattning måste vara nödvändigt vid införandet i vårt land av en nöjesskatt.

Utskottet har på dessa grunder sålunda varken kunnat godkänna herr Welins yrkande, att skatten skall bliva obligatorisk för kommunerna, eller ansluta sig till ett inom utskottet ifrågasatt förslag, att den skulle ombildas till en skatt, utgående till staten eller till landstingen. Här emot talar bl. a. det förhållande, att skattens anordning såsom stats- eller landstingsskatt skulle medföra, att de för indrivning av skatten och för uppbörden därav nödiga kontrollåtgärderna svårigen skulle kunna anordnas på ett så enkelt och litet kostsamt sätt, som torde vara nödigt, för

att utgifterna därför icke skulle komma att taga i anspråk en opropor-tionerligt stor del av inflytande skattemedel.

Utskottet vill ingalunda bestrida, att det kan framdeles befinnas lämpligt att låta en nöjesskatt ombildas så, att vissa därigenom uppkommande intäkter även skulle komma landstingen och staten till del. En sådan omläggning av skatten förutsätter emellertid med nödvändighet, att man på området vinner ökad erfarenhet. Just genom att genomföra skatten i den föreslagna formen skulle man vinna tillfälle att inhämta en sådan erfarenhet, varigenom en framdeles skeende förändring av densamma skulle kunna underlättas.

Mot de bestämmelser, Kungl. Maj:t beträffande den nya skatten har föreslagit, har utskottet blott föga att invända. Till de nöjestillställningar, vilka enligt Kungl. Maj:ts proposition skulle beläggas med skatt, har utskottet ansett att förevisning av panorama och uppvisning i boxning böra fogas. Att undantaga förevisning av panorama från skattskyldighet, då förevisning av vaxkabinett belägges med skatt, har utskottet icke funnit lämpligt. Uppvisning i boxning har utskottet på grund av dylika uppvisningars karaktär ansett böra beläggas med skatt, även då uppvisningen verkställs av amatörer. Såväl förevisning av panorama som uppvisning i boxning bör enligt utskottets uppfattning föras in under 1 § punkt f och alltså drabbas av den högsta skatteskalen.

Inom utskottet har förevarit frågan, huruvida särskilda bestämmelser borde införas om att s. k. lekaftnar vore befriade från skatt, samt att vid tillställning, vid vilken förekomma nöjen, som äro belagda med skatt enligt olika skatteskalor, alltid den högre skalen borde tillämpas. Utskottet har emellertid icke funnit bestämmelser i vare sig det ena eller det andra av dessa hänseenden påkallade. Då det allmänna språkbruket noga skiljer mellan »dans» och »lek», har utskottet ansett, att s. k. lekaftnar icke kunna inbegripas i ordet »danstillställning», varföre de redan enligt de föreslagna bestämmelserna skulle vara befriade från skatt. Att rättspraxis, även utan en särskild bestämmelse därom, i de flesta fall kommer att hänföra en nöjestillställning, vid vilken förekomma nöjen, skattlagda under två skalor, under den strängare skalen, finner utskottet uppenbart. En särskild bestämmelse att alltid i dylika fall den högre skalen skall tillämpas torde alltså vara onödig och så tillvida verka i skadlig riktning, som rättspraxis därigenom skulle förhindras att tillämpa den lägre skatteskalen, då tillställning endast till en oväsentlig del utgöres av nöje, som är belagt med skatt enligt den högre skalen. Att ideella föreningars årsfester o. d., vilkas övertvägande karaktär är av upplysande eller instruktiv natur, icke kunna anses falla under de med skatt belagda nöjena, finner utskottet uppenbart.

Rätt för kommunerna att befria nöjeställningar från utgörande av skatt synes böra medgivnas i något vidsträcktare mån än vad Kungl. Maj:t föreslagit. Enligt Kungl. Maj:ts proposition skulle kommun hava rätt att befria från skatt endast »för visst fall». Utskottet har ansett, att kommunerna borde äga rätt att befria även en serie av föreställningar — t. ex. en serie statsligt eller kommunalt understödda konserter eller dylikt — eller samtliga föreställningar vid viss nöjesinrättning — t. ex. föreställningarna vid viss teater, som verkade förädlande på den allmänna smaken. För att kommunerna måtte erhålla dylik rätt har utskottet föreslagit i visst hänseende ändrad lydelse av 2 § 2 mom. av det kungliga förslaget.

Enligt det kungliga förslaget skulle det kunna bli förenål för tvivel, huruvida skatt för passageraravgift vid uppstigning i luftballong eller flygmaskin bör utgå. Enligt utskottets uppfattning bör emellertid sådan avgift vara undantagen från skattskyldighet, och utskottet har därför föreslagit särskild bestämmelse härom i 4 § 2 mom.

I den kungliga propositionen saknas föreskrift, huru skatten skall uttagas, när abonnemangsbiljett eller familjebiljett säljes utan att det samtidigt är avgjort, huru många abonnemangsföreställningarna äro avsedda att bli va eller för huru många personer familjebiljetten äger giltighet. Utskottet finner det lämpligast, att Kungl. Maj:t erhåller rättighet att utfärda sådana föreskrifter och har i detta hänseende föreslagit bestämmelse i 4 § 3 mom.

Det framgår av vad utskottet redan anført, att enligt utskottets uppfattning herr Welins motion icke bör vinna riksdagens bifall. Denna motion innefattar yrkanden i tvenne hänseenden. Dels föreslås, att nöjesskatten alltid bör utgå obligatoriskt. Utskottet har redan ovan anført, varför utskottet icke kunnat tillstyrka en obligatorisk nöjesskatt. Därtill kan läggas, att det enligt utskottets uppfattning icke kan vara lämpligt att ålägga en kommun att införa en skatt, av vilken den kanske icke ägde behov och som den måhända icke önskade uppbära. Dels föreslår motionären, att de olika nöjeställningarna måtte ytterligare graderas än vad i Kungl. Maj:ts proposition varit fallet och därvid de den lägsta klassen tilldelade nöjeställningarna måtte beskattas hårdare än vad Kungl. Maj:t föreslagit. En ytterligare gradering av de särskilda nöjeställningarna skulle emellertid göra de nya bestämmelserna mera invecklade och svårare att tillämpa än de regler, som Kungl. Maj:t föreslagit, och torde därför icke vara lämplig.

På grund av vad utskottet sålunda anført, får utskottet alltså hemställa,

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

a) att riksdagen, med förklaring att Kungl. Maj:ts i förevarande proposition framlagda lagförslag icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, måtte för sin del antaga följande

Förslag

till

Förordning

om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjeställningar.

1 §.

För nöjeställning, till vilken allmänheten har tillträde mot avgift, äger kommun, inom vilkens område tillställningen försiggår, uttaga en särskild avgift, benämnd nöjesskatt.

Med nöjeställning avses i denna förordning:

a) konsert, opera- och annan musikalisk föreställning, dramatisk och litterär föreställning samt uppvisning i konstnärlig dans;

b) biograf föreställning;

c) cirkus-, varieté- och kabaretföreställning, uppvisning i professionell idrott samt annan liknande tillställning;

d) bal, maskerad, annan danstillställning och med dessa jämförlig nöjeställning;

e) kapplöppning, travkörning och uppstigning i luftballong eller flygmaskin; samt

f) förevisning av djur, trolleriföreställning, vaxkabinett, marionettteater, akrobatikföreställning och dylikt.

f) förevisning av djur, trolleriföreställning, *uppvisning i boxning*, akrobatikföreställning, *förevisning av panorama*, vaxkabinett, marionettteater och dylikt.

Till nöjeställning hänföres icke tillställning, som tjänar vetenskapligt ändamål eller anordnas i undervisnings- eller uppfostringsyfte.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

2 §.

1 mom. Det tillkommer å landet kommunalstämma eller, där kommunalfullmäktige finnas, dessa samt i stad stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, allmän rådstuga att besluta upptagande tills vidare av nöjesskatt.

I enahanda ordning beslutas skattens upphörande.

2 mom. Skall nöjesskatt, efter vad nu är sagt, av kommun upptagas, skall skatten utgå enligt de i denna förordning meddelade bestämmelser; dock att kommunen äger att, när skäl därtill äro, för visst fall medgiva befrielse från skattens utgörande eller skattebeloppets användande för det ändamål, till vars främjande tillställningen må hava anordnats.

2 mom. Skall nöjesskatt, efter vad nu är sagt, av kommun upptagas, skall skatten utgå enligt de i denna förordning meddelade bestämmelser; dock att kommunen äger att, när skäl därtill äro, för visst fall *eller beträffande vissa slag av ifrågasvarande tillställningar* medgiva befrielse från skattens utgörande eller skattebeloppets användande för det ändamål, till vars främjande tillställningen må hava anordnats.

3 §.

Nöjesskatten upptages, med undantag för fall, varom i 5 § sägs, i form av skatt på biljett eller annat bevis, som berättigar till deltagande i nöjestillställning.

Där ej annat föranledes av beslut, varom i 6 § sägs, utgör skatten:

1) vid nöjestillställning, som avses i 1 § a),

5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset;

2) vid biografföreställning

5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre,

10 » » » » » överstiger 50 öre men ej 1 krona, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset; samt

3) vid nöjestillställning, som avses i 1 § c), d), e) och f),

5 öre för biljett, vars pris är högst 25 öre,

10 » » » » » överstiger 25 öre men ej 50 öre,

15 » » » » » » 50 » » » 75 » ,

20 » » » » » » 75 » » » 1 krona, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag)

4 §.

1 mom. Till grund för skattens beräkning enligt 3 § lägges, där ej nedan i denna paragraf annorlunda stadgas, det ordinarie biljettpriset för den särskilda tillställning, varom fråga är, utan hänsyn till förhöjning vid s. k. förköp eller till nedsättning för vissa grupper av deltagare eller därtill, att biljett utlämnas utan betalning (fribiljett).

Överstiger program- eller garderobsavgift, som avfordras deltagare i nöjestillställning såsom villkor för rätt till deltagande däri, 15 öre, hänföres överskjutande belopp till biljettpriset. Däremot skall till biljettpriset ej räknas den därå belöpande skatten.

2 mom. För fribiljett, som utlämnas till begagnande av polismyndighet, ortens brandväsende eller den, som eljest å tjänstens vägnar skall närvara, eller till tidningsredaktion, utgår icke skatt.

Ej heller utgår skatt för passageraravgift vid uppstigning i luftballong eller flygmaskin.

3 mom. Därest biljett avser ett visst antal tillställningar (abonnemang) eller ett flertal personer (familjebiljett), beräknas därå skatt såsom för motsvarande antal biljetter för en tillställning eller en person.

3 mom. Därest biljett avser ett flertal tillställningar (abonnemang) eller ett flertal personer (familjebiljett), beräknas därå skatt såsom för motsvarande antal biljetter för en tillställning eller en person. *Kan den beräkning ej äga rum, utgår skatten enligt grunder, som av Kungl. Maj:t närmare bestämmas.*

5 §.

Medgives rätt att deltaga i nöjestillställning mot betalning, utan att biljett eller annat dylikt bevis utlämnas, beräknas skatten å bruttobeloppet av inlutna inträdesavgifter eller andra avgifter för rätt att deltaga i tillställningen samt utgår, där ej annat föranledes av beslut, varom i 6 § sägs, med 10 procent i fråga om tillställning, som avses i 1 § a), samt eljest med 20 procent av nämnda belopp.

Kan tillförlitlig utredning ej vinnas angående den verkliga bruttoinkomsten, uppskattas denna till bruttoinkomsten vid utsålt hus eller efter annan lämplig beräkningsgrund.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

6 §.

Utan hinder av vad i 3 och 5 §§ stadgas, må kommun — med bibehållande av det inbördes förhållandet mellan de olika skattesatserna för här avsedda slag av nöjestillställningar — besluta om tillämpning av lägre skattesatser.

Beslut härom erfordrar för sin giltighet godkännande av länsstyrelsen i det län, kommunen tillhör, eller i Stockholm av överståthållarämbetet.

7 §.

För nöjesskatts inbetalande svarar den, som anordnar nöjestillställning.

8 §.

Vad enligt denna förordning gäller om kommun skall äga motsvarande tillämpning i fråga om municipalsamhälle och köping, som icke utgör egen kommun.

9 §.

Erforderliga föreskrifter beträffande nöjesskattens inbetalande eller indrivande, kontrollen över densamnas utgörande samt ordningen för anförande av besvär över ålagd eller uttagen skatt meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1919.

---

b) att herr Welins motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 11 april 1919.

På konstitutionsutskottets vägnar:

SAM. CLASON.

Reservationer:

1:o) av herr *Clason*, som ansett, att utskottet med avseende på klassificeringen av nöjesarterna bort tillstyrka bifall till herr *Welins* motion.

2:o) av herr *Bellinder*, vilken med instämmande av greve *Alexander Hamilton* anfört:

»I likhet med utskottet anser jag, att den av Kungl. Maj:t föreslagna nöjesskatten bör av riksdagen i princip godkännas, men då Kungl. Maj:t föreslagit denna skatt för att lätta skattetrycket inom kommunerna, och sådan lättnad, såsom skatten nu är lagd, blott skulle kunna komma ett mindre antal kommuner till godo, i det att i största delen av kommunerna på landet och särskilt i sådana, som först och främst skulle behöva erhålla lindring i sitt skattetryck, enligt det kungl. förslaget beskattningsbara nöjen ej förekomma, så vinnes ej vad med denna skatt åsyftas.

En rättvis fördelning av nöjesskatten de olika kommunerna emellan kan ej ske, om denna skatt skall upptagas av primärkommunerna. Där- emot kunna alla kommuner inom ett landstingsområde få sin vederbör- liga del av en sådan skatt, om en obligatorisk skatt å nöjen inom primär- kommunerna ingår till den dessa kommuner omfattande enheten och för- denskull upptages av landstinget.

Därför bör riksdagen enligt min mening nu avslå det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget i förhoppning, att förslaget i huvudsakligen oför- ändrat skick återkommer redan vid nästa riksdag med den förändringen, att nöjesskatten upptages av landstingen och de kommuner, som ej deltaga i landsting.

Därvid torde ock Kungl. Maj:t taga i betraktande, att de kommuner, inom vilka beskattningsbara nöjen anordnas, böra erhålla skälig ersättning för de med dessa anordningar förenade ekonomiska uppoffringarna, liksom ock ytterligare överväga, huruvida ej i vårt land liksom i Danmark en del av nöjesskatten bör ingå till staten.»

3:o) av herr *von Mentzer*, som anfört:

»Uti en i andra kammaren innevarande år väckt motion nr 54 har herr *Oscar E. Sjölander* föreslagit beskattning av offentliga nöjestillställ- ningar och därvid erinrat, bland annat, att under år 1911 erlades i Sverige inträdesavgifter för offentliga nöjen med i runt tal 8,449,000 kronor, därav belöpte på landsbygden 1,278,000 kronor och på städerna 7,171,000 kronor.

— Enligt landskamrer Otto V. Landéns den Kungl. propositionen bilagda V. P. M. såldes finansåret 1912—13 i Danmark biljetter till skattepliktiga nöjestillställningar för omkring 9,6 miljoner kronor, därav

i Köpenhamn för kronor 5,8 miljoner

i landsortsstäderna » » 2,8 »

och på landsbygden » » 1,0 »

Då förhållandena i detta fall inom Danmark och hos oss säkerligen äro tämligen lika gestaltade, är det nog ej något misstag, om man av dessa siffror finner, att den av utskottet förordade nöjesskatten skulle i huvudsak tillfalla Stockholm och i någon mån vissa andra städer, men jämförelsevis ringa landets övriga kommuner. Som jag ej kunnat finna en sådan fördelning av skatten rättvis och billig, har jag — som ansett dels att de av herr Welin i motionen nr 344 föreslagna ändringar hava goda skäl för sig och dels att, därest denna skatten bestämdes att utgå såsom statsskatt, hinder ej borde förefinnas, att det därvid fastsloges, att en del av skatten skulle fördelas på landets samtliga kommuner — inom utskottet påyrkat, att utskottet skulle i avbidan på det förslag till statskatt, som bevillningsutskottet har tillfälle att framlägga,

avstyrka bifall till ifrågavarande Kungl. proposition.»

4:o) av herrar *Zander* och *Persson* i Tofta, vilka anført:

»Ehuru betänkligheter mot införande av beskattning på utgifter för nöjen kunna hysas, synes det oss likväl nödigt, att, för tillgodoseende av samhällets behov av ökade inkomster, skatt på nöjen införes. Vi kunna dock ej anse lämpligt, att denna nöjesskatt göres till en kommunal skatt. Vissa av en nöjesskatt befarade olägenheter synas kunna i avsevärd grad förebyggas, om densamma göres till en skatt för hela landstingsområden, eventuellt så anordnad, att den kommun, inom vilken skatten utgöres, erhåller en viss del av skatten.

För att en på så ringa erfarenheter grundad beskattning ej skall välla onödiga svårigheter, synes det oss vara erforderligt, att åt bestämmelserna gives den smidighet, att de kunna anpassas efter olika förhållanden. Å andra sidan är det sannolikt nödvändigt, att, för att en dylik på indirekt grund lagd beskattning över huvud taget skall fylla det ändamål den är avsedd att tjäna, den myndighet, som handhar beskattningsreglernas tillämpning, äger en viss auktoritet. På grund av landstingens ställning såsom högre kommunala organ synas dessa vara bätte skickade än primärkommunernas myndigheter att handhava denna grannliga sak. I sina för-

valtningsutskott äga landstingen också organ, åt vilka, åtminstone inom vissa gränser, borde kunna överlämnas att avgöra frågor om befrielse från utgörande av nöjesskatt och om användande av influtna skattebelopp för ändamål, till vars befrämjande nöjestillställning anordnats.

Det förhållande att nöjesskattens anordnande såsom en kommunal skatt skulle giva åt en del kammuner högst betydande men åt andra endast ringa inkomster utgör enligt vår uppfattning ett starkt skäl emot en dylik anordning. Det bleve nämligen övervägande städer och större samhällen, inom vilkas områden nöjesetablissemangen ju oftast äro belägna, som skulle komma i åtnjutande av större inkomst av skatten. Det är icke heller ådagalagt, att de mera skattetyngda kommunerna skulle kunna tillgodogöra sig denna nya skatteälla. Snarare är det skäl att befara, att ett motsatt förhållande komme att äga rum. Genom att göra den ifrågasatta skatten till en landstingsskatt skulle däremot en utjämning av skatteintäkterna ske inom landstingsområdet. Härtill kommer, att landstingen med särskild hänsyn till de enormt ökade utgifter för sjukvårdsändamål, som de under senare år fått vidkännas, synas vara i mycket starkt behov av den inkomst, som en eventuell nöjesskatt kan inbringa.

Så väsentliga ändringar i den kungl. propositionen, som en omläggning av den föreslagna skatten till landstingsskatt skulle kräva, har synts oss varken lämpligen böra eller på grund av utskottets begränsade tid kunna av utskottet verkställas. På grund därav och i anslutning till här ovan framställda synpunkter hava vi inom utskottet yrkat, att utskottet måtte uttala sig för skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan, att den föreslagna nöjesskatten måtte få natur av landstingsskatt.

Då emellertid detta förslag icke biträts av utskottets majoritet, hava vi ansett, att utskottet bort i sitt utlåtande hemställa om avslag å Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.»

5:o) av herrar *K. J. Ekman, Räf* och *Norman*.

6:o) av herrar *Oscar Olsson, Hallén, Engberg* och *Hansson* i Gårda, vilka yrkat, att § 1, c) skulle erhålla följande lydelse:

»Cirkus-, varieté- och kabaretföreställning, *basar*, uppvisning i professionell idrott samt annan liknande tillställning.»